

DE VOLKSWIL

Vereeniging, vereeniging en nog vereeniging.

Socialistisch Propagandaschrift
Verschijnende alle veertien dagen

Zonder Socialisme
geen redding voor de
arbeidende klasse.

Ten strijd! Ten strijd!

Binnen eenige weken worden de werklieden van geheel het arrondissement Gent, van stad en buiten, opgeroepen voor de kiezing van den Werkrechtssraad.

Voor dien strijd is het noodig, dat wij ons duchtig voorbereiden.

Elke partijgenoot weet dat wij dezen strijd in zeer ongelijke voorwaarden aangaan.

Geheel de buiten van het arrondissement Gent, een der grootste van het land, kiest mede en alsof dit niet voldoende was, hebben onze vijanden er nog kantons bijgevoegd die niet tot ons arrondissement behooren.

Waren de lijsten der buitenkiezers dan nog eerlijk opgemaakt, het ware nog niets, maar op den buiten is bijna iedereen kiezer die het niet zou mogen zijn volgens de wet en de werklieden die er zouden moeten opstaan zijn uitgesloten.

Ook dat is voor onze lezers oud vail; allen kennen de historie der kooplieden, kosters, barbiërs, klokluiders, grafmakers, toezichters, ondernemers, enz.; die voorkomen op de lijst der werklieden.

De kiezingen die in maart plaats grijpen, zullen daarenboven nog voor gevolg hebben, dat vele vrijzinnige min of meer onafhankelijke werklieden, die voor de socialistischen diervan stemmen, naar Frankrijk zullen vertrokken zijn, om daar hun brood te gaan verdienen.

Ten slotte grijpt de kiezing nu plaats, niet zooals vroeger in de hoofdplaats van het kantoon, maar in elke gemeente. Op die wijze hoopt men net beetje onafhankelijkheid der laatste overblijvende te doodden.

Alles is zoodanig geschikt om de stad door de valsche en gedwongen kiezers van den buiten te doen verpletteren.

Op den buiten het onrecht en den dwang, in de stad de leugen en de laster en aldus gewaagd gaan onze tegenstrevers den strijd aan.

Nu, wat geeft dat, mannen?

Voor de stad zijn wij zeker den aanval trimfantelijk af te weren. Trots al den laster en de vuiligheid met karrevrachten tegen de partij en hare gekendste leden opgehoopt, hebben wij geen lezer, geen lid verloren, integendeel, wij hebben er gewonnen.

Alles laat dus veronderstellen, dat evenmin onze kiesmacht aangetast is en dat wij integendeel stemmen gewonnen hebben.

Wat den buiten betreft, alles schijnt tegen ons, maar schijn is bedrog.

De buitenlieden die verarmen zeggen weinig, maar zij denken niet minder.

Honderden, duizenden misschien van hen, die de papen aanzien als tamme schapen uit de kudde, zullen voor de socialistischen stemmen.

Maar dat hangt grootendeels af, mannen, van onze eigene werkzaamheid.

Het groot gebrek van 't liberalisme is geweest den buiten te verwaarlozen, de boerenmenschen over te laten aan de gedurende, bederfelijke propaganda van het klerikalisme en te meenen dat het liberalisme zou doorgedrongen zijn, zonder propaganda.

Dit slecht voorbeeld, ons voorgegaan door politieke luiards, mogen wij niet volgen.

Van heden af tot maart, moeten al de goede soldaten in 't gelid en moet de buiten vooral met lezer, met zorg, met aanhoudendheid worden bewerkt, door schriften, door gesprekken en door meetings.

Wekelijks moeten honderden uit Gent gereed staan om op te trekken en het nieuw evangelie te gaan verkondigen naar de vier hoeken van ons arrondissement.

Overal elders, in België, zijn onze vrienden verder gevorderd met hunne propaganda op den buiten dan de Gentenaars. Dit is eene schande voor ons, die wij niet zullen blijven dulden.

Sedert jaren zijn er velen onzer vrienden die maandelijks optrekken naar buiten en aldaar reeds veel goed stichtten.

Anderen moeten opstaan om de ploegen te verduubelen, om alle veertien dagen te kunnen optrekken en dan zullen wij in maart eene schoone overwinning vieren, die de voorbode zal wezen van een nog schitterender triomf in 1898 voor de groote Kamerkiezingen.

Aan 't werk dus, kameraden, en goeden moed.

EEN SCHANDAAL

BIJ

J. De Hemptinne

De Vereenigde Katoenbewerders komen de stad door, omzendbrieven te verspreiden en affichen aan te plakken, waarin zij namelijk bekend maken:

1. Dat J. De Hemptinne de wet niet naleeft voor wat betreft de controol op 't afgelegde werk;

2. Dat werklieden werden weggezonden om daartegen op te komen;

3. Dat M. Jules De Hemptinne geweigerd heeft voor den Werk- en Nijverheidsraad te verschijnen;

4. Dat de fabrikanten van dezen raad, weigeren de handelwijze van M. Jules De Hemptinne in zake van het afwegen der garens te veroordeelen;

5. Dat de werklieden raadsleden, om tegen die kwaadwilligheid te protesteeren, hun ontslag hebben ingediend en tot bij den minister van Arbeid hun protest hebben doen kennen;

6. Dat Jules De Hemptinne den opleg die hij geeftop de voortbrengst zijner werklieden en die zesmaandelijks wordt uitgekeerd, doet doorgaan als gratificatie, terwijl het in werkelijkheid loon is;

7. Dat de Werkrechtssraad, bazen tegen werklieden, de zienswijze van M. Jules De Hemptinne bekrachtigt, dank zij de dubbele stem van den voorzitter.

Wij sporen de werklieden aan met aandacht de affichen en circulairen der Vereenigde Katoenbewerders te lezen. Zij zullen weer zien dat de wet twee maten en twee gewichten heeft, naarmate zij handelend moet optreden tegen de bazen of tegen de werklieden.

DE NAAISCHOOL

DER

Gentsche Vlasmeisjes.

Gent, 6 januari 1897.

VRIEND OPSTELLER,

De socialistische vakvereeniging *De Vereenigde Vlasbewerders en Bewersters*, heeft in het lokaal *Vooruit*, Chartreuzenstraat, een school werk ingericht.

Wij bedoelen hare Naaischool voor de Vlasmeisjes.

De lessen worden gegeven den dinsdag en woensdag avond, van 8 1/2 tot 9 1/2 ure, en den zondag morgen elke week, door de drie snijsters en twee naaisters van *Vooruit*, en door de echtgenooten van een bestuurder der vakvereeniging.

Een lid van het bestuur, elk op zijne beurt, moet alle avonden komen, om het vuur aan te houden en het een en het ander aan te brengen. Al deze bedieningen zijn kosteloos.

Gedurende de week volgen 70 tot 80 jonge meisjes en gehuwde vrouwen de lessen, en den zondag 50 omtrent.

De lessen worden gegeven in de nieuwe zaal, die de Maatschappij *Vooruit* op den koer van haar lokaal der Chartreuzenstraat liet bouwen en, waarlijk, die zaal is er uiterst voor geschikt.

Een bezoek aan de school is de moeite waard en zelfs aandoenlijk.

Het eene meisje maakt een voorschoot, het andere een rok, een derde leert een kleedje voor haar eerste kind maken, een vierde leert een lap stellen op haren mans broek, een vijfde leert... naaien, de naald draaien en behandelen, want 't meisje kende er niets van eer zij het bij ons kwam naar school.

Wanneer men dit ziet en bedenkt, dat die jonge dochters en moeders nog den moed hebben daar te komen naaien na den afschuwe-

lijken, lastigen arbeidsdag, dan kan men zijne ontroering niet bedwingen.

Bedenkt, dat er daar zitten die drie kwart uurs van haar huis zijn, en 's morgens, om 6 ure, aan haren molen moeten staan; anderen, die daar in de les hare kleederen komen droogen, die druipen van het slijkerig water der spinmolens en rillend van koude nevens den warmen kachel zitten... te naaien.

Overweegt, dat er daar moeders zitten met kinderen en die daar de kleederen van haren man komen leeren herstellen, opdat zij het zelf 's avonds, of des zondags 't huis zouden kunnen doen, aangezien zij niet genoeg winnen om het door eene naaister te laten verrichten.

Prent dit alles diep in den geest en wanneer zij eerbied voor die meisjes en vrouwen zult gevoelen, om de heoge zedelijke kracht die in haar moet leven, kunt gij toch geen gevoel van verontwaardiging bedwingen tegen eene samenleving, die voor zooveel arbeid en zooveel moed, zooveel ellende en verdrukking meebrengt.

Vergelijkt die meisjes en vrouwen, welke daar, na het doodend dagelijksch werk, komen leeren naaien, om nog nuttiger aan hare familie en aan haar eigen zelve te zijn, vergelijk ze met de rijke modepoppen die, in bals en soirées, haar nutteloos leven en den arbeid van duizenden verspillen, en zegt mij, of de eersten, met hare ruwe taal en ongeschaaftde manieren, niet hooger staan dan de laatsten, met hare pracht en koketterie!

Maar laat ons niet nitter zijn, de meisjes zijn het ook niet, want sommigen zingen al naaiende, terwijl de moeders den glimlach op de lippen krijgen bij het zien, dat het rokje van haar Marietje, of de broek van haren Tjaak goed avanceert.

Hulde, drie dubbele hulde aan de meisjes en vrouwen, die den moed hebben de lessen te volgen!

Hulde, drie dubbele hulde aan de maatschappij der Vlasbewerders en Bewersters, die deze lessen heeft ingericht en die zoo goed heeft begrepen, dat het onderwijs der loonslaven en slavinnen voor gelijk welk doel, het verhoogen der zedelijke kracht harer leden, de hefboom zal wezen waarmede zij de huidige kapitalistische maatschappij zal helpen omkeeren, die zoo verpletterend op al hare loonslaven drukt.

Hulde, drie dubbele hulde aan de bestuurders der weerstandskas, aan de snijsters en naaisters van *Vooruit*, die, door hare kennis en raadgevingen, de zwakke en brave vlasmeisjes zoo moedig bijstaan.

Als wij dit zien, roepen wij: hoezee! omdat wij hierin den kiem van groote werken in de toekomst zien besloten.

Vroeger waren de werkmannen van elkander gescheiden volgens de stielen: de ambachtsman verachtte den fabriekwerker en omgekeerd.

Het mekanisme en het socialisme hebben die afgescheidenen en vereenigd in de Werklieden-Partij.

Thans bestaat dit verschil onder de vrouwen nog.

Buiten den grooten socialen strijd om het bestaan voor de meerderheid gesloten, is de « verzustering » bij haar nog niet geschiedt, en dit vertraagt hare redding.

De daad onzer snijsters en naaisters komt de vereeniging aller werkmeisjes verhaasten.

Telkens de Vlasbewerders en Bewersters een bal of een feest geven, zouden de naaisters, winkeljuifers, onderwijzeressen, die 't goed meenen met de vrouwenzaak, daar moeten zijn, om die vereeniging te bezegelen door zusterlijke overeenkomst!

In die meisjes der vlasfabrieken schuilt eene reuzenmacht voor de toekomst, en was er eene vrouw die voor de verlossing der werkvrouwen en der vrouwen iets over heeft, hare plaats ware daar om de meisjes tot den strijd te organiseren.

Die lessen zijn schoon en nuttig, maar volgens ons ontbreekt er iets. Alle avonden, gedurende een kwartuur, zou een meisje, eene onderwijzeres als 't zijn kon, daar moeten komen en iets heel eenvoudigs voorlezen.

Iets uit eene novelle, uit een roman, uit de geschiedenis eener moedige vrouw of uit de lijdensgeschiedenis des volks, iets over vlas,

hennep, kimp, hun zaaien, groeien, bloeien en hun nut!

Een kwartuurken daags, heel eenvoudig, heel traag lezen en na een jaar tijds zijn er 400 leerlingen.

Waar is de vrouw dit het doet?

Zijn wij gelukkig over den goeden uitslag van de naalessen der vlasmeisjes, laat ons toe, voor slot, te bevestigden dat, zonder de cooperatie, die lessen onmogelijk waren.

Noch de stad, noch eene maatschappij, noch de herbergiers zouden lokalen ter beschikking der arme meisjes hebben gesteld en, zonder *Vooruit*, zou al hare goede wil nutteloos zijn geweest.

Vooruit heeft zittingkamers, meetings- en concertzalen gebouwd en zonder het te weten eene school daarbij.

Veel duizenden franken heeft het nieuw lokaal in de Chartreuzenstraat gekost, maar had het voor anders niet kunnen dienen dan om onze arme zusters der vlaspinnerijen de gelegenheid te schenken aan haren zucht naar meer kennis, naar meer nuttigheid, naar beter en schooner familieleven voldoende te geven, de duizenden en nog duizenden franken waren niet te veel betaald.

Ik heb gemeend, vriend opsteller, eens over die naaischool in *Vooruit* te moeten schrijven, omdat zij op zichzelf gezien, zoo schoon is en een onuitsprekelijk bewijs oplevert, dat de partij te Gent, diep en zeer diep in de werkende klasse doordringt.

Hartelijk gegroet.

E. ANSELE.

Onze Vakvereenigingen

De socialistische « Metserveeniging van Gent » komt het volgende schrijven te richten aan de heeren voorzitter en leden der Syndikale Kamer van Aannemers.

Mijnheeren,

Wanneer wij verleden jaar u onze billijke eischen stuurden, met verzoek ze intewilligen, en door u mijnheeren slechts eene kleine toegave werd gedaan, dan viel het ons pijnlijk te moeten bevestigen dat er van uwen kant zoo weinig neiging bestond tot overeenkomst, ondanks de redelijke voorstellen die wij deden.

Daar die toegaven die gij deed, mijnheeren, zoodanig klein waren, aanzagen wij dit maar als een begin, en besloten wij diensvolgens in ons Syndikaat dit voorloopig voor een jaar aan te nemen.

Dit jaar verstreken zijnde, hebben wij in onze laatste algemeene vergadering over gesproken, waar het besluit werd genomen de volgende eischen aan de Syndikale Kamer van Aannemers te laten geworden, met verzoek ze intewilligen en dit van af den eersten maandag van april 1897.

1. Een minimum van dagloon van 36 centiemen per uur voor metsers en 28 centiemen voor de dienders, 40 centiemen voor de plafonneers en 30 centiemen voor de dienders.

2. Een werkdag van ten hoogste 11 uren, vastgesteld en geregeld naar den keus van den heer ondernemer zelve.

3. Afschaffing van gedwongen betaling aan de assurantie.

4. Betaling van 3 uren voor 2 voor al de uren die na den werktijd van 11 uren wordt gewerkt alsook voor avond en nachtwerk.

5. Betaling van kost en trein boven het dagloon als er buiten stad moet gewerkt worden met inbegrip dat de uren tellen van verblijf op den trein.

6. Vrijheid van verlet zonder vervolging op Eersten Mei.

Zie aar, mijnheeren, onze eischen die wij wenschen ingevoerd te zien.

Gij zult met ons moeten bekennen, mijnheeren, dat onze eisch van 36 centiemen voor metsers en 28 centiemen voor de dienders er ver af is van overdeven te zijn.

Wend u enkelijk naar Brussel, Antwerpen, Luik enz., waar het leven nochtans niet duurder is dan hier en het verschil van loon en werkwijze zal u merklijk in 't oog springen.

Wat onze werkuren aangaat, die zijn toch werkelijk te lang, mijnheeren.